

Regeling garantstelling en verstrekking van geldleningen 2020

Het college van burgemeester en wethouders van Dronten;

Overwegende dat:

- het gewenst is in gevolge de Financiële verordening 2020 en het Treasurystatuut 2020 een Regeling garantstelling en leningen te formuleren met betrekking tot verzoeken om garantstelling en leningen;
- De auditcommissie heeft in de vergadering van 10 september 2019 kennis genomen van deze de Regeling garantstelling en verstrekking van geldleningen 2020 en heeft aangegeven geen wensen of bedenkingen te hebben.

Gelet op artikel 156 Gemeentewet en artikel 4:81 e.v. van de Algemeen wet bestuursrecht;

BESLUIT:

vast te stellen de volgende:

Regeling garantstelling en verstrekking van geldleningen gemeente Dronten

1. Begripsomschrijvingen

- Garantie: Een garantstelling van de gemeente Dronten ten behoeve van een door de aanvrager bij een financiële instelling aan te trekken geldlening en de daaruit voortvloeiende verplichtingen.
- Aanvrager: Rechtspersoon (geldnemer), die de gemeente verzoekt om borg te staan voor de betaling van rente en aflossing die de geldnemer aan de geldverstrekker verschuldigd is.
- Geldverstrekker: Kredietinstelling, die aan een aanvrager of geldnemer een lening heeft verstrekt, waarvan de gemeente Dronten de betaling van rente en aflossing waarborgt.
- Geldnemer: Rechtspersoon naar burgerlijk recht ten behoeve waarvan de gemeente Dronten een garantstelling heeft verstrekt ten aanzien van rente en aflossing
- College: College van Burgemeester en Wethouders
- Gemeentelijke garantiestelling: Een garantie is een overeenkomst waarbij een derde de verplichting aangaat de prestatie die de schuldenaar moet verrichten ten opzichte van de schuldeiser nakomt indien de schuldenaar in gebreke blijft. De hoogte van het bedrag van de borgtocht wordt vooraf vastgesteld in een separate overeenkomst en heeft een directe verbinding met de onderliggende overeenkomst. In de garantstelling moet in alle gevallen duidelijk omschreven zijn waarvoor de borg garant staat.
- Achternvang Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW): WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie (ondanks de voordelige financieringsvoorwaarden) de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de overige buffers in de zekerheidsstructuur kan voldoen, moeten Rijk en gemeenten bijspringen. Op grond van hun rol als achternvanger moeten zij in dat geval renteloze leningen aan WSW verstrekken en wel onder de volgende afspraken:
 - Het Rijk verstrekt in alle gevallen de helft (= 50%) van de renteloze leningen;
 - De zogenoemde "schadegemeenten" verstrekken samen een kwart (= 25%) van de renteloze leningen. De schadegemeenten zijn de gemeenten die vermeld zijn in de leningen waarvoor WSW de betaalverplichting overneemt;
 - Alle gemeenten die achternvanger zijn van WSW (met inbegrip van de schadegemeenten) verstrekken samen het resterende kwart (= 25%) van de renteloze leningen. Achternvang: situatie waarin een instantie een geldlening verstrekt aan een waarborgfonds op het moment dat het weerstandsvermogen van een waarborgfonds te laag is geworden. De gemeente verplicht zich dan om een renteloze lening aan een waarborgfonds te verstrekken.
- Wet Fido: Wet Financiering decentrale overheden. Regeling die bepaalt onder welke voorwaarden een gemeente middelen mag aantrekken of uitzetten.
- Publieke taak: Taken uitgevoerd door (semi)overheid of publieke sector op grond van het legaliteitsbeginsel (dat wil zeggen op basis van een door het bevoegd gezag vastgestelde wet) en wanneer het particuliere bedrijfsleven niet of tegen bijzonder hoge kosten in een voorziening

voorziet, waardoor deze niet of voor velen niet bereikbaar is, bekostigd ten laste van de openbare kas.

- **Natuurlijke personen:** Een natuurlijk persoon is iemand van vlees en bloed die rechten en plichten heeft. Een natuurlijk persoon is de juridische tegenhanger van een rechtspersoon. Daarmee wordt een door de wet gecreëerde figuur zoals stichting, vereniging of vennootschap bedoeld.
- **SVN:** Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) beheert fondsen voor volkshuisvesting voor gemeenten en andere overheden.
- **Subsidie:** Een subsidie is een aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt, met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen en diensten.
- **Voorliggende voorzieningen:** Een voorliggende voorziening houdt in dat, alvorens een recht ontstaat op de voorziening, i.c. gemeentelijke garantstelling of lening, rechten op andere voorzieningen eerst ingeroepen moeten worden.

2. Relevante Wet- en regelgeving

Bij het verlenen van garantstelling en leningen is de gemeente Dronten gebonden aan de wet (het legaliteitsbeginsel). In de wet Fido en de gemeentewet staan hierover bepalingen die van belang zijn. In de Financiële Verordening en het Treasurystatuut zijn regels met betrekking tot garantstelling en leningen aangegeven. Deze worden hierna besproken.

Wet Fido

De wet Fido geeft aan dat slechts geldleningen aan derden worden verstrekt of garant mag worden gestaan door de gemeente, als aantoonbaar is dat dit past in de uitoefening van de publieke taak. Deze wet schrijft gemeenten voor zo weinig mogelijk risico's te nemen met onder meer leningen en garanties. Beide zijn zelfs verboden als er geen sprake is van publieke taken.

Gemeentewet

Het verlenen van een garantstelling en het aangaan van een overeenkomst is een privaatrechtelijke rechtshandeling en als zodanig een bevoegdheid van het college. De bevoegdheid tot garantstelling is niet gemandateerd.

Deze bevoegdheid is ondergeschikt aan art 169 van de gemeentewet waarin wordt aangegeven, dat indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheid ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente, het college geen besluit neemt dan nadat de raad zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college heeft kunnen brengen.

Algemene subsidieverordening Dronten 2017

Gemeentelijke garantstelling wordt aangemerkt als subsidieverlening ex artikel 4.2 Awb. In de algemene subsidieverordening 2017 van Dronten zijn de voorwaarden voor acceptatie en weigering vastgelegd, waaronder staatssteun.

Financiële verordening 2020

In de financiële verordening wordt onder de Financieringsfunctie de publieke taak en motivatieplicht door het college beschreven.

Treasurystatuut 2020

In het treasurystatuut worden de regels m.b.t. het risicobeheer, minimalisering van kosten, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en informatievoorziening beschreven.

3. Inleiding

Het verstrekken van garanties en leningen is een belangrijke instrument om initiatieven met een publiek doel in de gemeente Dronten te kunnen verwezenlijken. Zonder deze facilitering zou dit doel niet bereikt kunnen worden. De gemeente Dronten verstrekt garanties en in uitzonderingsgevallen leningen aan (rechts-) personen, waarvan de gemeente vindt, dat deze het publieke belang van de gemeente behartigen zoals dat in het beleid van de gemeente is vastgelegd. Deze facilitering komt (indirect-) ten goede aan de inwoners van Dronten.

Directe leningen worden uitsluitend verstrekt ten behoeve van de publieke taak. De lening moet essentieel zijn voor het voortbestaan en/of het in voldoende mate kunnen functioneren van de rechtspersoon. De noodzaak voor het in stand houden en de levensvatbaarheid van de (rechts-)personen dient aangetoond en gemotiveerd te worden door de aanvrager.

De nadere regeling garantstelling en leningen draagt zorg en geeft voorwaarden voor het eenduidig behandelen van aanvragen tot geldleningen en garantstellingen. De voorwaarden voor het verstrekken van leningen zijn in grote lijnen identiek aan het verstrekken van garanties.

Het geformuleerde beleid is gebaseerd op externe regelgeving, zoals de Wet financiering decentrale overheden (Fido), de Gemeentewet en interne regelgeving, zoals vastgelegd in de Financiële verordening

en het Treasurystatuut. De gemeente Dronten verstrekt garanties en leningen in de volgende prioriteitsvolgorde en risicocategorie:

1. Indirect in Stichting Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW) en Stichting Waarborgfonds sport (SWS) en andere in aanmerking komende waarborgfondsen.
2. Directe gemeentelijke garantstellingen;
3. Stimuleringsleningen, zoals startersleningen, duurzaamheidsleningen en blijversleningen;
4. Overige leningen

De gemeente Dronten heeft garanties en leningen verstrekt aan organisaties. In de jaarstukken en begroting worden deze toegelicht.

ad 1. Waarborgfondsen

Waarborgfondsen zijn meestal stichtingen die garant staan voor leningen die kredietverstrekkers (meestal banken) hebben uitstaan bij kredietontvangers (woningbouwcorporaties, particulieren, welzijnsorganisatie, scholen, etc.). Als een kredietontvanger de aflossing en rente niet meer kan betalen, kan de kredietverstrekker bij het fonds aankloppen om alsnog het geld te krijgen waar ze recht op hebben.

De gemeente fungeert als achtervang. Er zijn meerdere waarborgfondsen waarbij (een deel van) de achtervang bij gemeenten ligt:

- Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Stichting Waarborgfonds Sport (SWS)
- Overige Waarborgfondsen zoals in de zorgsector

Gemeentelijke garantstelling aan sportclubs of -verenigingen in Dronten kunnen alleen afgegeven worden indien de SWS op grond van een financiële toets een verklaring van geen bezwaar heeft afgegeven. Percentages en limieten staan in de specifieke voorwaarden van de SWS.

Bij een gemeentelijke garantstelling aan het WSW gaat het college een overeenkomst aan met de stichting waarin onder meer vast ligt dat corporaties rechtstreeks een garantstelling bij de stichting kunnen aanvragen tot een limiet per jaar. Het college besluit jaarlijks over deze limiet per corporatie. Voor gemeentelijke garantstellingen in het kader van het WSW geldt dat geen zienswijze aan de raad wordt gevraagd.

Het voordeel voor de gemeente is dat zij geen direct risico draagt voor leningen, maar nog wel meewerkt aan de financierbaarheid van investeringen in de publieke sector. Het voordeel van de kredietontvanger is dat zij tegen gunstiger tarieven kan lenen.

ad 2. Directe garantstellingen

Gemeenten kunnen behalve via waarborgfondsen ook zelfstandig garanties afgeven. Reden voor het aanvragen van een garantstelling kan zijn dat een bank alleen bereid is om een lening te verstrekken als er een garantstelling wordt afgegeven.

ad 3. Stimuleringsleningen

Deze leningen worden financieel afgewikkeld door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN), maar de gemeente kan eigen voorwaarden stellen met betrekking tot het in aanmerking komen voor deze lening. Deze voorwaarden staan in de gemeentelijke verordening en worden beheerd door budgethouders.

ad 4. Overige leningen

- **Leningen aan instellingen:** Deze leningen worden aangegaan in een leningsovereenkomst met een rente- en aflossingsschema. Het beheer valt onder de verantwoordelijke teammanager in het kader van de budgethouders-regeling. Met name de gestelde zekerheden zijn van groot belang. Financiële bewaking vindt plaats in de treasury-functie.
- **Hypothecaire leningen** worden niet verstrekt.
- **Voorschotten en kredieten** vallen niet onder deze regeling.

4. Reikwijdte

1. Gemeentelijke garantstellingen kunnen verstrekt worden voor alle beleidsterreinen waaronder met name:
 - cultuur, kunst, recreatie, toerisme en sport;
 - duurzaamheid en milieu;
 - wonen;

- zorg;
 - ruimtelijke ordening.
2. Het college kan nadere regels stellen over de beleidsterreinen bedoeld in het eerste lid, waarvoor de gemeentelijke garantstellingen verstrekt kunnen worden.
 3. Gemeentelijke garantstellingen moeten passen binnen het gemeentelijk beleid, de publieke taak, de wet Fido en het Treasury-statuuut.
 4. Gemeentelijke garantstelling wordt aangemerkt als subsidieverlening cf artikel 4.21 lid 1 Awb.

5. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden college

1. Het college is bevoegd besluiten te nemen over het verstrekken van gemeentelijke garantstellingen en leningen.
2. Het college is bevoegd om voorwaarden aan de gemeentelijke garantstelling en leningen te verbinden.
3. Het college stuurt informatie ten aanzien van garantstellingen en verstrekte leningen ter kennisgeving aan de raad van gemeente Dronten.
4. Indien een gemeentelijke garantstelling cq lening hoger is dan limieten volgens de Financiële Verordening, zal de raad vooraf om een zienswijze worden gevraagd.
5. Voor het verstrekken van een directe gemeentelijke garantstelling en lening is een ontwerpbesluit van het college noodzakelijk. Nadat de raad zijn wensen en bedenken op dit ontwerpbesluit heeft kunnen aangeven, neemt het college een definitief besluit.
6. Het college kan ertoe besluiten een aanvraag te (laten) toetsen in het kader van de wet Bibob.

6. Aanvraag

1. Privaatrechtelijke rechtspersonen kunnen een aanvraag indienen voor het verstrekken van een gemeentelijke garantstelling c.q. een geldlening.
2. Gemeentelijke garantstelling op een geldlening kan verstrekt worden indien aangetoond wordt dat zonder gemeentelijke garantstelling geen geldlening kan worden opgenomen.
3. Voor het verstrekken van een garantstelling worden de voorwaarden als genoemd onder 6 nageleefd en zo nodig in een garantstellingsovereenkomst vastgelegd.
4. Het college is verantwoordelijk voor de volledige en juiste registratie van de garantstelling/lening, dwz:
 - Naam, adres en vestigingsplaats van de kredietnemer;
 - Naam, adres, woon- of vestigingsplaats van de kredietverstrekker;
 - Bedrag en doel van de lening;
 - Datum van goedkeuring garantstelling door het college of de raad;
5. Het college draagt zorg voor een jaarlijkse risico-inventarisatie van lopende garantstellingen en leningen in het kader van risicomanagement.
6. Aanvragen moeten schriftelijk worden ingediend bij het college.
7. Aanvragen worden binnen een termijn van 8 weken afgewikkeld.

7. Voorwaarden.

Algemene voorwaarden

1. De gemeente Dronten verstrekt geen garanties en leningen aan natuurlijke personen met uitzondering van stimuleringsregelingen zoals starters, duurzaamheids- en blijversleningen.
2. Gemeentelijke garantstellingen hebben het karakter van een vangnetregeling. De gemeente zal pas in laatste instantie overgaan tot het verstrekken van een garantstelling. Voorliggende voorzieningen moeten aantoonbaar uitgeput zijn.
3. Gemeentelijke garantstellingen en leningen kunnen alleen worden verstrekt aan privaatrechtelijke rechtspersonen die een publiek belang van Dronten dienen en passen binnen de gemeentelijke beleidsdoelen in de respectievelijke programmabegroting.
4. De doelstelling/activiteit die de aanvraag met zich meebrengt vindt zoveel mogelijk plaats zonder tussenkomst van de gemeente.
5. Indien een garantstelling bij een waarborgfonds niet mogelijk is, kan overwogen worden een directe garantstelling te verstrekken.
6. De gemeente zal zo veel mogelijk zekerheden stellen met betrekking tot het verstrekken van een garantie c.q. lening.

Inhoudelijke voorwaarden

1. Het financiële risico dient voor de gemeente zo gering mogelijk te zijn. Daartoe kan zij onder meer voorwaarden stellen.

2. Bij een garantstelling is de geldnemer verplicht de activiteit of onroerend goed te verzekeren volgens in het maatschappelijk verkeer geldende gebruiken.
3. De garantstelling heeft dezelfde looptijd als de lening waarvoor de garantstelling is verleend.
4. Er kunnen zekerheden worden gevraagd, waaronder het recht van eerste hypotheek op een onroerend goed.
5. Bij vervreemding van zaken waarvoor de garantstelling is verleend, vervalt de garantstelling. De aanvrager die een gemeentelijke garantstelling toegekend heeft gekregen, levert uiterlijk twee maanden na einde boekjaar een saldo-bevestiging van de geldlening. Bij inroepen van de gemeentelijke garantstelling ontstaat voor hetzelfde bedrag een vordering op de aanvrager. In een overeenkomst met de aanvrager wordt vastgelegd hoe de vordering wordt ingelost.
6. Rechtspersonen mogen geen winstoogmerk hebben.
7. Rechtspersonen mogen geen besloten karakter en geen politieke of religieuze doelstelling hebben.
8. Indien er sprake is van de afwijzing door een bank, dient dit kenbaar gemaakt te worden.
9. De financiering moet essentieel zijn voor het voortbestaan of het in voldoende mate kunnen functioneren van de aanvrager.
10. De financiering moet in overwegende mate ten goede komen aan de inwoners van de gemeente Dronten en het maatschappelijk doel.
11. De publieke taken zijn zonder gemeentelijke garantstelling niet te realiseren. Eerst dient zelfwerkzaamheid, eigen middelen, subsidiegelden en middelen van sponsors, etc, door de aanvrager te worden benut.
12. Garantstellingen en leningen worden alleen verstrekt als er naar oordeel van het college voldoende zekerheden (bij voorkeur primaire zekerheden) door de aanvrager overlegd kunnen worden.

Financiële voorwaarden

1. Een rentevoordeel is onvoldoende reden voor verstrekking van een garantie.
2. De financiële positie en prognoses van de aanvrager moeten zodanig zijn dat rente en aflossing betaald kunnen blijven worden.
3. Gemeentegarantie is niet mogelijk indien voor het gehele bedrag een beroep kan worden gedaan op een waarborgfonds.
4. De totale garantstelling (van alle betrokken partijen) mag niet meer bedragen dan een volgens het beleid te bepalen percentage en te financieren bedrag.

Overige voorwaarden

1. De aanvrager moet instemmen met een aantal voorwaarden, zoals het geven van toestemming aan de gemeente voor een aantal juridische handelingen, zoals een statutenwijziging of een wijziging in de bestemming van het onderpand.
2. De aanvrager verstrekt periodiek cq naar behoefte informatie aan het college, welke nodig is voor de beoordeling van het financiële beheer door de aanvrager.
3. De aanvrager is verplicht om aan door het college aan te wijzen personen (intern en/of extern) inzage te geven in alle boeken en bescheiden en volledige medewerking te verlenen aan maatregelen, welke voor een goede controle op het financieel beheer en een goede administratie nodig zullen zijn.
4. In zeer bijzondere omstandigheden, ter beoordeling van het college, waarbij de afwijzing van een verzoek krachtens deze regeling of de toepassing van bepalingen in deze regeling tot onbillijkheden van overwegende aard zou leiden, kan het college ten gunste van de aanvrager van deze regeling afwijken.

8. Rapportage en beheer

Het totaal van gemeentelijke garantstellingen en leningen, wordt in de jaarrekening gerapporteerd aan de raad. Hierbij wordt de stand van zaken in beeld gebracht. Indien nodig wordt ook tussentijds gerapporteerd.

In het kader van risicobeheersing worden aan de hand van rapportering en control van de geldnemer de risico's in beeld gebracht en beheerst. Dit vloeit met name voort uit de jaarlijkse rapportering en melding van wijzigingen door de geldnemer

- Stimuleringsleningen worden afgewikkeld door SVN en worden beheerd door de verantwoordelijke budgethouders.
- Overige leningen vallen onder de verantwoordelijkheid van het college. Het beheer van deze leningen is een onderdeel van de treasuryfunctie. Zie ook bijlage 1, artikel 3

9. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen, gelet op het belang van een aanvrager, artikelen van deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover toepassing, naar oordeel van het college, leidt tot onbillijke of onevenredige gevolgen.

10. Overgangsbepalingen

Deze nadere regeling is niet van toepassing op lopende garantstellingen en leningen.

11. Inwerkingtreding

Deze nadere regeling treedt in werking de dag na bekendmaking.

12. Citeertitel

Deze nadere regeling wordt in de gemeentelijke stukken aangehaald als "Regeling garantstelling en verstrekking van geldleningen 2020".

Dronten, 20 januari 2020

Het college van Dronten,

drs. T. van Lenthe

secretaris

drs. J.P. Gebben

burgemeester

Bijlage 1: Aanvraag beoordeling en beheer

Het verzoek om een gemeentelijke garantstelling en lening wordt alleen in behandeling genomen na het indienen van een schriftelijke aanvraag met de daarbij behorende documenten.

1 Bij het aanvraagformulier worden de volgende stukken overlegd:

- a. Een afwijzing van een waarborgfonds of bank waaruit blijkt dat een garantstelling op een geldlening niet bij deze organisaties te verkrijgen zijn;
- b. Een document waaruit het doel, de hoogte en de looptijd van de lening blijken;
- c. Een kopie uittreksel van de Kamer van Koophandel;
- d. De jaarrekeningen van de laatste drie boekjaren van de aanvrager (inclusief eventuele accountantsverklaring);
- e. Een exploitatiebegroting en liquiditeitsbegroting in meerjarig perspectief waarin rente en aflossing zijn verwerkt;
- f. Kopie van het verslag van een bestuursvergadering waarin wordt ingestemd met de op te nemen geldlening;
- g. Risico's die worden verwacht;
- h. Niet uit de balans blijkende verplichtingen.

2 De aanvraag wordt beoordeeld op inhoudelijke en financiële criteria

Inhoudelijke beoordeling door beleidsmedewerker :

- a. Wordt het publiek belang gediend?
- b. Past de investering waarvoor de geldlening wordt aangegaan binnen het bestaande beleid van de gemeente?
- c. Is de aanvraag volledig?
- d. Is de urgentie voldoende aangetoond?
- e. Zijn wettelijk gezien belemmeringen te benoemen (Een staatsteuntoets zal altijd plaatsvinden)?

Financiële beoordeling door financieel adviseur :

- a. Is er een andere borgverstrekker (voorliggende voorziening) op het gebied waarvoor de geldlening wordt aangevraagd?
- b. Liquiditeit; kan de instelling gedurende de looptijd van de lening voldoen aan de aflossings- en renteverplichting?
- c. Solvabiliteit; kan de instelling op langere termijn voldoen aan de aflossingsverplichting van de lening?
- d. Meerjarenramingen; leiden de meerjarenramingen tot een risico voor de aflossings- en renteverplichting bij de instelling?
- e. Organisatorische aspecten; zijn er ontwikkelingen op organisatorisch vlak die kunnen leiden tot het niet kunnen voldoen aan de verplichtingen?
- f. Is er voor het komende tijdvak een sluitende begroting

3 Beheer door financieel adviseur en treasury

- a. Jaarlijks, binnen drie maanden na het eind van ieder boekjaar, wordt een jaarverslag ingediend;
- b. Jaarlijks wordt een begroting ingediend in het voorafgaande jaar waarvoor de begroting van toepassing is;
- c. In het jaarverslag en begroting moet aandacht besteed worden aan financiële risico's, die de rechtspersoon kent en/of verwacht;
- d. Bij financiële tegenvallers (> 10% van het balanstotaal) worden B&W onverwijld geïnformeerd;
- e. Het college is bevoegd gedurende de gehele looptijd van de gemeentelijke garantstelling, bij de instelling financiële informatie op te vragen die van belang is voor validiteit van die gemeentelijke borgstelling;
- f. Het college is eveneens bevoegd de partij aan wie een gemeentelijke garantstelling is verstrekt, aanwijzingen te geven omtrent inhoudelijke en financiële zaken om de validiteit van de gemeentelijke borgstelling te waarborgen; de geldnemer verbindt zich daartoe passende maatregelen te treffen.
- g. De lening en eventuele opbrengsten uit de lening mogen slechts gebruikt worden voor het doel waarvoor deze is aangegaan;
- h. Wanneer de gemeente wordt aangesproken als borg voor de betaling van rente en aflossing van een geldlening, blijft deze betaling als schuld op de geldnemer rusten, vermeerderd met de op het moment van aanspraak geldende wettelijke rente.